Skolinspektionen

Skolbeslut

2010-12-10

Dnr 43-2010:2373

Skolbeslut för grundskola och obligatorisk särskola

efter tillsyn i Gumaeliusskolan
i Örebro kommun

Rektor vid Gumaeliusskolan

och Örebro kommun

Tillsyn i Gumaeliusskolan

Grundskola årskurs 7–9
Obligatorisk särskola, grundsärskola årskurs 7–10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Gumaeliusskolan och Örebro kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

I Gumaeliusskolan grundskola når inte alla elever kunskapsmålen i alla ämnen. Elever med utländsk bakgrund uppnår målen till lägre grad och har lägre meritvärden än elever med svensk bakgrund och pojkar har lägre meritvärden än flickor. I Gumaeliusskolans grundsärskola uppnår samtliga elever målen.

Rektorn stödjer kreativitet och utvecklingsinitiativ bland personalen och grundskola och grundsärskola har integrerats på ett positivt sätt.

Skolinspektionen har i tillsynen av Gumaeliusskolan grundskola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Läroplan för grundskolan 1994, Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte till alla delar bestämmelserna (14 a kap. 8 § skollagen).
- Betygskatalog förs inte i enlighet med grundskoleförordningens krav (7 kap. 19 § grundskoleförordningen).

- Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningarna (2 kap. 18 § grundskoleförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Gumaeliusskolan grundsärskola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Lärare som undervisar i grundsärskolan är inte i tillräcklig utsträckning utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver. (2 kap. 3 § skollagen).
- Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte till alla delar bestämmelserna (14 a kap. 8 § skollagen).
- Åtgärdsprogram utarbetas inte för elever som erhåller särskilt stöd (5 kap. 1 § särskoleförordningen).

Beslut om mottagande i särskolan fattas inte av rektor utan av en särskolesamordnare för skolorna inom Skolnämnd sydvästs ansvarsområde. För närvarande genomför Skolinspektionen en riktad tillsyn med uppgift att bedöma om barn och ungdomar i Örebro kommun tas emot i särskolan enligt författningarna. Denna fråga bedöms därför inte inom ramen för den regelbundna tillsynen i Gumaeliusskolan grundsärskola.

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-3.

Rektor och Örebro kommun har ansvar för att Gumaeliusskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen. Av Skolinspektionens beslut rörande tillsynen av samtliga verksamheter i Örebro kommun (kommunbeslut) framgår när och på vilket sätt denna redovisning ska lämnas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Örebro kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Leif Magnusson, Per Lennermark och Ewa Hallberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Fredrik Bonander
Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 **Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan**

Bilaga 2 **Tillsynsprotokoll och bedömningar för Gumaeliusskolan grundskola**

Bilaga 3 **Tillsynsprotokoll och bedömningar för Gumaeliusskolans grundsärskola**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Örebro kommun under läsåret 2010/11. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Gumaeliusskolan den 16–17 november 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (kommunbeslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister på det sätt som meddelas i kommunbeslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat**, **pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den **1 juli 2011**. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram till dess.

Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Gumaeliusskolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och getts möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Gumaeliusskolan

Tabell 1: Antal elever i Gumaeliusskolan

Gumaeliusskolan	Antal elever
Grundskola, årskurs 7–9	514
Grundsärskola, årskurs 7–10	24

Källa: Skolans egna uppgifter 2010-12-02

Gumaeliusskolan är belägen i västra Örebro tätort. Skolan omfattar årskurs 7–9 och grundsärskolan årskurs 7–10. Verksamheten leds av en rektor. I skolans ledningsgrupp ingår rektor och flera arbetslagsledare. Skolan är organiserad i åtta arbetslag. Följande arbetslag finns: fem arbetslag som undervisar 3–4 klasser var, ett arbetslag för särskolan, ett arbetslag för elevhälsan och ett arbetslag för övrig personal.

Tillsynsprotokoll för Gumaeliusskolan grundskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

- [x] **Kunskaper**

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

- [ ] **Fokus på skolans uppdrag**
- [ ] **Lärarnas bedömning och utvärdering**
- [ ] **Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**

Skolans lärandemiljö

- [ ] **Fokus på lärande**
- [ ] **Tillit till elevens förmåga**
- [x] **Trygghet och studiero**

Enskild elevs rätt

- [x] **Bedömning och betyg**
- [x] **Undervisningstid och val**
- [ ] **Särskilt stöd**
- [ ] **Studie- och yrkesvägledning**
- [ ] **Avgifter**
- [ ] **Rektorns beslutsfattande**

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

År 2010 når 80 procent av eleverna i årskurs 9 målen i samtliga ämnen. Under perioden 2006–2010 har andelen elever som når målen i samtliga ämnen successivt ökat. Andelen elever behöriga till nationellt program är 89 procent år 2010. Det genomsnittliga meritvärdet är 205. Dessa kunskapsresultat ligger över Örebro kommuns genomsnittliga värden.

Det är ungefär lika stor andelen flickor som pojkar som når målen i samtliga ämnen under perioden 2006–2010. Däremot är det genomsnittliga meritvärdet höge för flickor än för pojkar.

År 2010 når eleverna med utländsk bakgrund i lägre grad än eleverna med svensk bakgrund målen i samtliga ämnen och har dessutom lägre meritvärden. Detta gäller med några få undantag även vid en jämförelse över tid. År 2010 är däremot eleverna med utländsk bakgrund i högre grad än eleverna med svensk bakgrund behöriga till nationellt program.

Skolan bör i sitt fortsatta arbete arbeta för att alla elever får möjlighet att nå så goda resultat som möjligt.

Skolinspektionens bedömning grundar sig för årskurs 9 på nationell statistik samt för år 2010 på kommunens egen sammanställning.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte till alla delar bestämmelserna.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Gumaeliusskolan och Gumaeliusskolan grundsärskola har en gemensam plan mot kränkande behandling kallad trygghetsplan. De specifika förutsättningarna för Gumaeliusskolan är dock inte synliga i planen. Skolan har genomfört en kartläggning av olika riskfaktorer på skolan, bl.a. genom en elevenkät. Insatserna i planen är dock alltför allmänt utformade och har ingen direkt koppling till de riskfaktorer som kartläggningen visat på. Planen ska också innehålla en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder genomförts.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Betygskatalog förs inte i enlighet med grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 19 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan har gjort rättelse i betygskatalogen på grund av skrivfel. Rektor har inte fattat beslut om sådan rättelse.

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningarna.

Författningsstöd:

2 kap. 18 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan erbjuder svenska och engelska i kombination som språkval. Svenska eller engelska erbjuds dock inte som språkval var för sig. Elever ska även ges möjlighet att välja ett av ämnena. Språken erbjuds i första och andra hand. Skolan anger att eleverna av organisatoriska orsaker kan tvingas studera sitt andrahandsval. Skolinspektionen vill påpeka att en kommun är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits om minst fem elever väljer språket.

Tillsynsprotokoll för Gumaeliusskolans grundsärskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

- [ ] **Kunskaper**

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

- [x] **Fokus på skolans uppdrag**
- [ ] **Lärarnas bedömning och utvärdering**
- [ ] **Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**

Skolans lärandemiljö

- [ ] **Fokus på lärande**
- [ ] **Tillit till elevens förmåga**
- [x] **Trygghet och studiero**

Enskild elevs rätt

- [ ] **Bedömning och betyg**
- [ ] **Undervisningstid och val**
- [x] **Särskilt stöd**
- [ ] **Studie- och yrkesvägledning**
- [ ] **Avgifter**
- [ ] **Rektorns beslutsfattande**

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Lärare som undervisar i grundsärskolan är inte i tillräcklig utsträckning utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § skollagen

Motivering:

Undervisning i engelska, matematik, samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen bedrivs av lärare utan utbildning avsedd för den undervisning i dessa ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte till alla delar bestämmelserna.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Gumaeliusskolan grundsärskola och Gumaeliusskolan grundskola har en gemensam plan mot kränkande behandling kallad trygghetsplan. De specifika förutsättningarna för Gumaeliusskolan grundsärskola är dock inte synliga i planen. Skolan har genomfört en kartläggning av olika riskfaktorer på skolan, bl.a. genom en elevenkät. Insatserna i planen är dock alltför allmänt utformade och har ingen direkt koppling till de riskfaktorer som kartläggningen visat på. Planen ska också innehålla en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder genomförts.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogram utarbetas inte för elever som erhåller särskilt stöd.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § särskoleförordningen

Motivering:

Av intervjuer med lärarna och rektor framgår att åtgärdsprogram inte utarbetas till de elever som är i behov av särskilt stöd. Särskilt stöd ges dock till alla elever som är i behov av sådant.